

Inleiding

Het is een gemeentelijke taak om jaarlijks aan de gemeenteraad verslag uit te brengen over het in de gemeente gevoerde leerplichtbeleid (artikel 25.1 van de Leerplichtwet 1969).

Voor u ligt dan ook het jaarverslag leerplicht over het schooljaar 2011-2012.

In het verslag vindt u, naast de toelichting op de wettelijk voorgeschreven gemeentelijke taken, ook de leerplichtgegevens over het afgelopen schooljaar. Ook maken we de ondernomen acties en de behaalde resultaten in dit verslag zichtbaar.

De leerplichtambtenaar heeft naast het verzorgen van de directe contacten met de leerlingen, ouders, schoolleiding en hulpverlening nog met tal van andere leerplicht aspecten te maken. Ook hieraan besteden we in dit verslag ruim aandacht.

Leeswijzer

In het eerste hoofdstuk brengen wij u op de hoogte van diverse algemene leerplicht gegevens van onze gemeente.

Hoofdstuk 2 laat u de meer specifieke leerplichtgegevens zien en gaat tevens in op de ondernomen acties van de leerplichtambtenaar en het behaalde resultaat. Dit maal hebben we ook een overzicht opgenomen met leerplichtgegevens in relatie tot landelijke gegevens

Vervolgens geeft hoofdstuk 3 een beeld van de samenwerkingsverbanden (vooral extern), terwijl u in hoofdstuk 4 uitgebreid leest wat er zich op het gebied van de leerplicht dit schooljaar zoal heeft afgespeeld. Hoofdstuk 5 geeft een vooruitblik waarin we u iets vertellen over het vaststellen van een nieuwe regionale ambtsinstructie voor leerplichtambtenaren.

Wij wijzen u tot slot op bijlage 1 en 2 waarin begrippen en afkortingen worden omschreven.

Samenvatting

In totaal heeft de leerplichtambtenaar **53** keer actie ondernomen. Ten opzichte van vorig jaar (56) is dit dus nagenoeg gelijk gebleven. Het aantal keren waarop de LPA actie moet ondernemen is laag te noemen. We streven ernaar dit zo te houden.

De meldingen lopen uiteen van luxe verzuim tot verzuim als gevolg van (soms zwaardere) sociaal-emotionele problematiek.

Als gemeente zetten we, in het kader van de leerplicht, zwaar in op **preventie** (met uiteraard de nodige stok achter de deur). We hebben de afspraak met scholen dat ze te laat komen en spijbelen tijdig melden waardoor we de leerlingen kunnen oproepen voor een gesprek. Dit jaar kregen 18 leerlingen een waarschuwing voor het te laat komen of spijbelen. Vorig schooljaar ging het om 19 leerlingen. Het aantal leerlingen blijft op dit moment dus nagenoeg gelijk.

In de meeste gevallen konden we het tij keren. Een aantal leerlingen kwam echter toch weer in beeld en hen hebben we vervolgens doorgestuurd naar HALT (2 leerlingen).

Vanwege het instellen van een landelijk digitaal verzuimloket, dat verzuimmeldingen van scholen doorsluis naar de verantwoordelijke leerplichtambtenaar, zijn de scholen beter in staat de leerplichtambtenaar van de woongemeente van de leerling te vinden. Vooral de meldingen van scholen buiten de regio bereiken ons beter.

Vanwege het feit dat 'voorkomen beter is dan genezen', hebben we opnieuw intensief samengewerkt met de decanen van de Kempenhorst College en het Heerbeek College en ingezet op de actie 'overgang VMBO naar MBO'.

Het aantal leerlingen dat de school verzuimt vanwege een extra vakantie of het vroegere vertrek naar een vakantiebestemming is, vergeleken met het vorige schooljaar, nagenoeg gelijk gebleven. De ouders zijn hierin degenen die we aanspreken. Zij ontvingen of een waarschuwing, of een proces verbaal.

Tot slot kunnen we stellen dat de regionale samenwerking tussen de leerplichtambtenaren steeds verder vorm krijgt door het instellen van de centrale leerplichtadministratie (per 1-1-2012), het regionaal afstemmen van de werkprocessen van de leerplichtambtenaren en het behalen van de BOA bevoegdheid door alle leerplichtambtenaren in de regio.

Gemeentelijke Taken

Het verminderen van het schoolverzuim en het verbeteren van de handhaving van de leerplicht, zijn punten die al langdurig aandacht krijgen in het overheidsbeleid.

Het toezicht op de naleving van de leerplicht speelt hierbij een centrale rol.

Het toezicht in de leerplichtwet (art. 16.1) is opgedragen aan het college van burgemeester en wethouders. Zij hebben hiervoor een ambtenaar aangewezen. Dit is de leerplichtambtenaar.

Beëdigd leerplichtambtenaar voor de gemeente Oirschot is Mirjam de Vries. Vervangbaarheid van de leerplichtambtenaar, bij bijvoorbeeld ziekte, hebben we in de samenwerking met de Kempengemeenten gewaarborgd. De wetwijziging van 1 augustus 2007, waarbij de leerplichtambtenaar niet meer aan de

gemeentegrenzen gebonden is en hij of zij in geheel Nederland de Leerplichtwet mag uitvoeren, geeft hiertoe nog meer mogelijkheden.

De leerplichtambtenaar ziet toe dat alle jongeren, die in de bevolkingsadministratie zijn opgenomen, tijdig als leerplichtigen worden aangeduid en controleert of alle leerplichtigen voor wie geen vrijstelling van inschrijving bestaat, ook daadwerkelijk en voortdurend ingeschreven staan op een school / instelling.

De leerplichtambtenaar heeft de taak om actief op te treden wanneer schoolverzuim dreigt of zich al voordoet, en wanneer jongeren zonder startkwalificatie het onderwijs (dreigen te) verlaten. Hierop kan de leerplichtambtenaar handhavend of vanuit zorg inzetten.

Bij het handhavende traject heeft de leerplichtambtenaar de mogelijkheid om:

- personen te horen, ook wanneer deze buiten het ambtsgebied verblijven of wonen;
- proces-verbaal op te maken tegen:
 - * ouders, voogden of verzorgers van leerplichtigen,
 - * hoofden van scholen en
 - * jongere vanaf 12 jaar, op het moment dat deze medeverantwoordelijk is voor het niet naar school gaan.

Vanuit de zorgfunctie onderzoekt de leerplichtambtenaar wat de oorzaken kunnen zijn van het schoolverzuim. Zij voert hiervoor gesprekken met o.a. de ouders, voogden of verzorgers, de jongere, de school en eventueel andere instanties om een goed beeld te kunnen brengen wat de oorzaak van het schoolverzuim daadwerkelijk is. Hierna kan de leerplichtambtenaar de leerling terugverwijzen naar school (evt. bemiddelend). De school heeft immers de nodige expertise en een (inspannings)verplichting. Indien blijkt dat er geen school meer in beeld is, neemt de leerplichtambtenaar de verantwoordelijkheid op zich en zorgt er voor de nodige acties om het kind of de jongere weer terug te krijgen in het onderwijs. De leerplichtambtenaar kan ook verwijzen naar een meer specifieke vorm van hulpverlening. Het is dan ook belangrijk dat de leerplichtambtenaar goed op de hoogte is van de sociale kaart en de mogelijkheden daarvan.

Nadat het probleem is opgelost of de jongere is doorverwezen, is ook nazorg een belangrijke taak van de leerplichtambtenaar. Nazorg voorkomt dat het probleem zich herhaalt of dat de verwijzing niet geëffectueerd wordt.

Jongeren en/of ouders kunnen zich rechtstreeks melden bij de leerplichtambtenaar, maar in de meeste gevallen worden jongeren bereikt via de zorgteams en het netwerk van de jongeren.

Verantwoordelijkheid schoolbezoek

De verplichting tot inschrijving op een school en het ervoor zorgen dat het kind of de jongere deze school ook bezoekt ligt bij degene die het gezag over het kind of de jongere heeft en/of degene die zich met de feitelijke verzorging van het kind of de jongere heeft belast.

Jongeren vanaf twaalf jaar zijn naast de ouders en verzorgers **zelf** medeverantwoordelijk in die zin dat op hen de plicht rust de school geregeld te bezoeken.

De controle hierop is een verantwoordelijkheid van de school. Het lichte verzuim (minder dan 16 uren les- of praktijktijd in 4 weken) moet gesignaleerd, geregistreerd en aangepakt worden door school. Wordt het verzuim ernstiger dan moet een melding naar de leerplichtambtenaar onmiddellijk plaatsvinden.

Met het Kempenhorst College (en ook het Heerbeek College) hebben we de afspraak gemaakt dat zij ook leerlingen met licht verzuim melden bij de leerplichtambtenaar. De leerplichtambtenaar roept ze op en deelt, in overleg met school, formele waarschuwingen uit. Als leerlingen daarna blijven verzuimen of te laat komen, start zij een HALT-procedure.

1 Algemene gemeentelijke gegevens

1.1 Totaal aantal leerplichtigen

Totaal aantal leerplichtigen (volledig en kwalificatieplichtigen) per 1 augustus, dat ingeschreven staat in het leerplichtregister c.q. bevolkingsregister van de gemeente Oirschot, afgezet tegen de voorgaande twee schooljaren:

	Schooljaar 2009-2010	Schooljaar 2010-2011	Schooljaar 2011-2012
leerplichtige leerlingen	3.137	2.889	3.066

1.2 Scholen in de gemeente, verdeeld naar schoolsoort

De gemeente Oirschot telt 7 basisscholen waarvan 1 openbare basisschool en 6 bijzondere (RK) basisscholen.

Naast deze 7 basisscholen beschikt de gemeente Oirschot over een school voor voortgezet onderwijs, namelijk het VMBO en HAVO onderbouw onderwijs. Dit wordt gegeven op het Kempenhorst College.

In het schooljaar 2011-2012 (inclusief schooljaar 2009-2010 en 2010-2011) telden de scholen de volgende aantallen leerlingen:

Scholen	Schooljaar 2009-2010	Schooljaar 2010-2011	Schooljaar 2011-2012
De Linde	333	348	350
St. Antoniuschool	113	105	110
Paulusschool	245	238	223
St. Jozefschool	230	227	215
OBS de Korenbloem	337	320	294
St. Josephschool	189	169	148
Willibrordusschool	420	387	376
Kempenhorst College	1.043	1.066	1.109
Waarvan leerlingen uit Oirschot	377	381	416

2 Leerplichtgegevens

2.1 In behandeling genomen jongeren

Jongeren gemeld voor interventie:

	Schooljaar 2009-2010	Schooljaar 2010-2011	Schooljaar 2011-2012
Interventies	56	53	50

In de meeste gevallen heeft de leerplichtambtenaar deze jongeren allemaal één of meerdere malen gehoord. Op basis van deze gesprekken en de verzamelde informatie is de jongere òf doorverwezen naar een (hulpverlenende) instantie òf is het probleem samen met de leerplichtambtenaar opgelost.

Niet alle leerlingen komen in het onderstaande overzicht terug omdat we volstonden met een onderzoek of gesprek en geen verdere actie nodig was.

Betreffende jongeren werden aangemeld door:

- school
- zorgteam, netwerk jeugdhulpverlening
- ouders

2.2 Reden melding

Reden	Schooljaar 2009-2010	Schooljaar 2010-2011	Schooljaar 2011-2012
Verzoek om vervangende leerplicht (art. 3a)	0	0	0
Verzoek om vervangende leerpl. laatste schooljr (3b)	1	0	0
Vrijstelling art. 5a*	3	3	1
Vrijstelling art. 5c*	0	0	1
Vrijstelling art. 15*	1	1	1
Vrijstelling art. 11 g*	2	0	0
Afgewezen aanvraag vrijstelling	0	0	1

Gedogen van verzuim i.v.m. verkeerde schoolkeuze	0	6	1
Absoluut verzuim*	0	0	0
Meldingen relatief verzuim*:			
Thuiszitters`	0	0	4
Ongeoorloofd luxe verzuim	16	17	14
luxe verzuim:			
geoorloofd/niet te bewijzen luxe verzuim	3	1	1
Spijbelen/veelvuldig te laat komen	19	18	9
Schorsingen	6	2	0
Vermissing van kinderen	0	0	1
Zorgbespreking met eventueel melding BJZ	4	5	2
Actie overgang VMBO-MBO	1	1	14
Doorgemelde leerlingen naar LPA van betreffende school	8 **	7 **	0
Doorverwijzing II zonder startkwalificatie	0	1	0

*= zijn begrippen die worden uitgelegd in bijlage 1 van het jaarverslag

** = wordt niet als interventie gezien. De leerplichtambtenaar verbonden aan de school waarop de Oirschotse leerling zit onderneemt de actie.

2.3 Ondernomen acties van de leerplichtambtenaar en de resultaten

De leerplichtambtenaar is de spil in het netwerk. Zij wordt ook wel de spin in het web genoemd.

Om schooluitval te verminderen of minimaal stabiel te houden verwijst zij ondermeer leerlingen door naar instanties als BJZ, JPP, (school) maatschappelijk werk, trajectbegeleiding, HALT en het Jeugd Casus Overleg (JCO). Verder voert zij gesprekken met de leerlingen en hun ouders en werkt zij nauw samen met de decanen van de scholen om, vooral de leerlingen van het VMBO, een goede overgang te bieden naar een vervolgopleiding (MBO). Met al deze acties zet de leerplichtambtenaar in op het preventieve beleid van de gemeente Oirschot.

In het kader van de handhaving controleert zij in bepaalde gevallen voor aanvang van de vakanties de ziek gemelde leerlingen op zowel scholen voor basisonderwijs als voortgezetonderwijs. Bovenstaande acties hebben tot de volgende resultaten geleid in het afgelopen schooljaar:

Gevraagde vrijstellingen:

- Deze zijn, na onderzoek en gesprekken, op 1 na allen verleend. De geweigerde vrijstelling betrof een aanvraag geregeld schoolbezoek in verband met het feit dat de leerling, vanwege ziekte, niet alle dagen naar school kon. De directeur van de school is geadviseerd de leerling op de bewuste tijdstippen als ziek aan te merken in het verzuimregister.

Relatief verzuim:

- In totaal hebben 9 leerlingen een formele waarschuwing ontvangen in verband met spijbelen (in lichte mate) en/of veelvuldig te laat komen. De volgende scholen meldde de leerlingen aan: Heerbeek College (5), ROC Tilburg (2), Jacob Roelandslyceum (1) en Kempenhorst College (1). Op dit moment is er aandacht voor het feit dat het Kempenhorst College al enkele jaren weinig tot geen laatkomers of spijbelaars meldt bij leerplicht. Er vond bij het laatkomen/spijbelen geen recidive plaats waardoor een doormelding naar HALT niet nodig was.
- In totaal kreeg 1 leerling (op een school buiten Oirschot) voor het spijbelen een proces verbaal. Dit PV maakte een leerplichtambtenaar uit de gemeente Eindhoven op.
- In totaal waren er 3 thuiszitters dit schooljaar. Dit zijn leerlingen die wel op een school staan ingeschreven, maar weinig tot geen lessen volgen op deze scholen. Van deze thuiszitters zit er op dit moment nog steeds 1 leerling te wachten op geschikt vervolg onderwijs. De tweede leerling heeft inmiddels een nieuwe opleiding gevonden en de derde heeft inmiddels werk en stopte met zijn opleiding. Alle drie de leerlingen werden gemeld vanuit het speciaal (voortgezet) onderwijs.

Luxe verzuim:

- In totaal werden 15 leerlingen (9 gezinnen) gemeld door de directeuren vanwege vermoedelijk ongeoorloofd schoolverzuim:
 - 7 gezinnen kregen een waarschuwing
 - 1 gezin kreeg een proces verbaal
 - 1 gezin kreeg voordeel van de twijfel

Een waarschuwing geven we wanneer het ongeoorloofd verzuim < is dan 3 schooldagen. Is het meer en betreft het een eerste keer, dan wordt van het verzuim melding gemaakt bij het Openbaar Ministerie. Zij sturen vervolgens een schikking. Wanneer ouders deze schikking niet willen betalen moet de

leerplichtambtenaar alsnog proces verbaal op laten maken. De leerplichtambtenaar van de gemeente Oirschot heeft in het schooljaar 2010-2011 zelf haar bevoegdheid gehaald om proces verbaal op te mogen maken. Voorheen was zij hiervoor afhankelijk van haar collega LP ambtenaren in de regio.

2.4 Leerplichtgegevens in relatie tot landelijke gegevens

Feiten en cijfers schooluitval

In het schooljaar 2010-2011 verlieten 38.600 jongeren hun school zonder startkwalificatie (diploma havo, vwo of minimaal mbo-diploma niveau 2).

De Rijksoverheid wil de schooluitval terugdringen tot maximaal 25.000 in 2016. In 2002 bedroeg de schooluitval nog 71.000 jongeren.

Nederland koploper terugdringen schooluitval Europa

Nederland behoort binnen Europa tot de koplopers in het terugdringen van voortijdige schooluitval. Hierdoor is de jeugdwerkloosheid in Nederland relatief laag in vergelijking met omliggende landen.

In 2011 is het percentage voortijdig schoolverlaters onder 18- tot 25-jarigen gedaald naar 9,1%. Het Europese gemiddelde is in 2011 gedaald naar 13,5%.

De Europese Commissie wil het percentage 18- tot 25-jarigen dat het onderwijs voortijdig verlaat terugdringen tot minder dan 10% in 2020. Het Nederlandse doel voor 2020 is 8%.

Subsidies voor scholen

Het kabinet ondersteunt de aanpak van voortijdige schooluitval met 2 subsidies: een prestatiesubsidie voor onderwijsinstellingen en een subsidie voor een regionale aanpak. Jaarlijks is hiervoor in totaal € 114 miljoen beschikbaar. Daarnaast krijgen mbo's vanaf 2013 jaarlijks € 150 miljoen voor kwaliteitsverbetering. Met dit geld kunnen deze scholen de onderwijstijd in het eerste leerjaar uitbreiden en studenten intensiever begeleiden.

Cijfers schooluitval in beeld

Op de website [VSV-Verkenner](#) staat een interactieve kaart van Nederland met cijfers over schooluitval. Met de Verkenner is het mogelijk om gemeenten en onderwijsinstellingen met elkaar te vergelijken. Ook kunnen de uitvalcijfers van meer schooljaren naast elkaar worden bekeken.

In dit verslag nemen we voor de eerste maal een overzicht van de leerplichtgegevens in relatie tot de landelijke gegevens mee.

Ook in het nieuwe kabinet Rutte-Samson is het voorkomen van voortijdig schoolverlaten een speerpunt. Alle scholen uit de regio hebben zich opnieuw geconformeerd aan een convenant om elk jaar minder schoolverlaters te hebben. Dit vanwege het feit dat de ingezette daling van het aantal schoolverlaters de laatste jaren minder was dan verwacht. Ook de regio Zuidoost Brabant blijft hierin achter.

Dit geldt echter niet voor de gemeente Oirschot. Tot nu toe hebben wij de neergelegde ambities behaald. Het terugdringen van de schooluitval in de regio blijft echter een zaak van ons allemaal en ook wij zullen dus een bijdrage blijven leveren om de regionale cijfers naar beneden te brengen

De definitieve gegevens over het schooljaar 2011-2012 zijn op dit moment nog niet bekend. Wel die van het schooljaar 2010-2011. Zij laten zien dat de gemeente Oirschot ten opzicht van de landelijke gegevens, maar ten opzicht van de ook zuster gemeenten de afgelopen convenant-jaren gunstig uit de bus komt. Zeker als we daarbij voor de volledigheid nog vermelden dat het aantal VSV-ers in deze lijsten te hoog is in geschat vanwege enkele knelpunten in de telsystematiek. Zo worden bijvoorbeeld de leerlingen die onderwijs volgen op niet bekostigd onderwijs en leerlingen die ontheffing van de leerplicht hebben, gezien als voortijdig schoolverlater. Volgens het Ministerie van OC&W scheelt dit 5 tot 10%.

Percentage voortijdig schoolverlaters op VO-niveau

	2006-2007	2007-2008	2008-2009	2009-2010	2010-2011
Totaal	1,2%	1,4%	1,1%	1,0%	1,0%
Oirschot					
Totaal	1,5%	0,9%	1,5 %	0,8%	1,1%
Eersel					
Totaal	1,5%	1,4%	0,8%	1,0%	1,1%
Best					

Percentage voortijdig schoolverlaters op MBO-niveau

	2006-2007	2007-2008	2008-2009	2009-2010	2010-2011
Totaal Oirschot	5,2%	6,3%	3,5%	3,7%	2,8%
Totaal Eersel	6,8%	6,7%	5,4%	4,0%	3,9%
Totaal Best	9,1%	6,6%	6,4%	4,9%	8,3%

Gegevens gemeente Oirschot vergeleken met de landelijke gegevens:

(deze gegevens omvat alle VO én MBO-leerlingen)

Gemeente Oirschot

	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10
Totaal	1.635	1.679	1.643	1.651	1.628
VSV'ers	34	45	32	32	25
% VSV	2,1%	2,7%	1,9%	1,9%	1,5%

De ambitie voor de gemeente Oirschot voor het convenant-jaar 2010-2011 was in totaal 20 leerlingen (= minder dan 1,5%).

Binnenkort krijgen we informatie of we dit aantal gehaald hebben.

Landelijke cijfers

	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10
Totaal	1.306.767	1.319.200	1.316.561	1.311.719	1.314.725
VSV'ers	52.681	50.869	46.751	41.785	39.557

% VSV	4.0%	3.9%	3.6%	3.2%	3.0%
--------------	------	------	------	------	------

3. Samenwerkingsverbanden

Naast interne afdelingen zoals de afdeling Burgerzaken (GBA) en de ISD werkt de leerplichtambtenaar van de gemeente Oirschot ook met een aantal externe instanties samen. Deze samenwerkingspartners worden in dit hoofdstuk genoemd.

3.1 De scholen

Betreffende samenwerking heeft tot doel om preventief te kunnen werken en vroegtijdig schoolverlaten te voorkomen.

De leerplichtambtenaar van de gemeente Oirschot neemt in het kader van vorengenoemde doelstelling deel aan een drietal zorgteams op scholen te weten:

- het zorgteam van het Kempenhorst College (± 6 keer per jaar)
- het netwerk 12+ voorafgaande aan de zorgteam vergaderingen (± 6 keer per jaar)
- het zorgteam van het Heerbeek College (± 6 keer per jaar)
- het zorgteam klein van het Heerbeek College (± 6 keer per jaar)

Naast de leerplichtambtenaar hebben de volgende organisaties c.q. instellingen zitting in de zorgteams:

- schoolmaatschappelijk werk
- algemeen maatschappelijk werk
- GGD
- Politie
- Jeugdpreventie Project
- Leerplichtambtenaar gemeente Best
- Coördinatoren van de diverse afdelingen binnen het te geven onderwijs
- Jongerenwerker

Het contact met het basisonderwijs heeft de leerplichtambtenaar vaak telefonisch of tijdens het overleg van het Netwerk Jeugdhulpverlening. De lijnen naar zowel voortgezet onderwijs als het basisonderwijs zijn kort.

Als het gaat om VMBO en HAVO leerlingen die dreigen uit te vallen, zijn meldingen bij het Centraal Loket Zorgleerlingen (CLZ) mogelijk. Het CLZ is er voor de school die binnen haar eigen zorgmogelijkheden de leerling niet meer adequaat kan begeleiden. Via trajectbegeleiding neemt men de leerling bij de hand en de trajectbegeleider laat die hand pas los op het moment dat de leerling op zijn/haar plaats van bestemming is aangekomen en er een redelijke zekerheid bestaat dat de leerling in een stabiele situatie is gekomen. Ook voor de leerplichtambtenaar bestaat de mogelijkheid een melding te doen.

3.2 Centrum voor Jeugd en Gezin

Op dit moment is de gemeente Oirschot druk bezig met het opzetten van een Centrum voor Jeugd en Gezin. Op het moment dat dit verslag verschijnt is het CJG inmiddels operationeel. In de notitie 'versterking zorgstructuur in en om de school' is ook een duidelijke taak voor de leerplichtambtenaar weggelegd. Zij blijft bij alle doelgroepen van 4 tot 23 jaar als kernpartner betrokken bij alle overlegstructuren.

3.3 Jeugd Casus Overleg (JCO)

Het Jeugd Casus Overleg (JCO), voorheen genaamd het Schoolverzuim Team (SVT), opereert vanuit de gemeente Eindhoven en geeft de leerplichtambtenaar de mogelijkheid om verzuim-/zorgleerlingen te verwijzen naar verschillende hulpverlenende instanties en/of projecten.

Jongeren waarbij sprake is van complex of hardnekkig verzuim, kunnen we (laten) bespreken in dit overleg dat 1 keer per twee weken plaats vindt. Samen met Bureau Jeugdzorg, de Raad voor de Kinderbescherming, het Openbaar Ministerie en de coördinator van Leerplichtzaken in Eindhoven, wordt gekeken wat de beste aanpak is voor de gemelde jongere. Uitgangspunt hierbij is dat een zo snel mogelijke interventie leidt tot een gedragsverandering. Daarbij maakt men onderscheid in de ernst van het schoolverzuim. Mislukt de gekozen interventie, dan wordt de strafzaak alsnog aan de Kantonrechter voorgelegd.

4 De ontwikkelingen in de leerplicht voor het schooljaar 2010-2011

De uitvoering van de notitie "Versterking van de uitvoering van de Leerplichtwet in de regio Eindhoven" startte in 2008 en heeft een ontwikkeling in gang gezet waarbij de leerplichtambtenaren in de regio steeds opnieuw, in het kader van de uitvoering van de Leerplichtwet, kijken naar mogelijke verbeteringen (vooral in de uniformiteit van handelen). In de maandelijks regionale werkoverleggen m.b.t. leerplicht inventariseren de leerplichtambtenaren welke behoeften zij hebben rondom scholing en bekijken zij welke zaken zij oppakken. Dit om een meer uniforme werkwijze in de regio (binnen de wettelijke kaders) te krijgen. Zijn er zaken die tot essentiële beleidswijzigingen leiden, dan leggen we deze vooraf aan het portefeuillehouders overleg van het SRE voor.

4.1 Centrale leerlingenregistratie Zuid-Oost Brabant

De totstandkoming van een centrale leerlingenregistratie is een duidelijk voorbeeld van genoemde ontwikkeling die voortvloeit uit de notitie "Versterking van de uitvoering van de leerplichtwet in de regio Eindhoven".

Sinds het afgelopen schooljaar meldt DUO (Dienst Uitvoering Onderwijs) de in- en uitschrijvingen van de leerlingen uit het Voortgezet Onderwijs en Beroeps Onderwijs digitaal naar de gemeenten (het is de bedoeling dat op termijn ook de meldingen van het Primair Onderwijs digitaal gaan verlopen). Omdat de onderwijsapplicatie van de leerplichtadministratie hierop ingericht moet worden is via het POHO overleg van

9 september 2009 besloten om te komen tot een regionale leerlingenregistratie. Hiervoor is de notitie "Centrale registratie leerlingen Zuid-Oost Brabant" opgesteld.

Om te komen tot deze centrale registratie, maar ook om gezamenlijk een uniforme werkwijze te krijgen, zijn er het afgelopen schooljaar, maar ook het schooljaar daarvoor, overleggen gestart.

Alle 21 gemeenten gaan straks (per 1-1-2012) gebruik maken van eenzelfde applicatie, die we bij de gemeente Eindhoven onderbrengen en waarin we onze eigen gegevens beheren. Het SRE treedt namens alle deelnemende gemeenten op als rechtspersoon en voldoet daarmee aan de GBA wetgeving. Het dagelijks bestuur van het SRE treedt op als opdrachtgever voor de aanbesteding die inmiddels plaatsvond, en wordt eigenaar van de aangeschafte applicatie. Exploitatie en beheer van de applicatie komt bij de gemeente Eindhoven te liggen.

De datum waarop de Centrale leerlingenregistratie in gebruik wordt genomen is vastgesteld op 1 januari 2012.

4.2 BOA bevoegdheid

Op 10 januari 2011 stelde het Openbaar Ministerie (OM) de 'handleiding strafrechtelijke aanpak schoolverzuim' vast. Met deze handleiding beoogt het OM om landelijk tot een meer eenduidig handhavings- en vervolgingsbeleid te komen ten aanzien van de verschillende vormen van schoolverzuim (in 2009 verscheen al een eerste versie).

In deze handleiding stelt het OM dat alle leerplichtambtenaren die HALT verwijzingen en JCO verwijzingen doen, een BOA bevoegdheid moeten hebben. Voorheen was dit alleen noodzakelijk voor leerplichtambtenaren die een proces verbaal opmaakten.

In reactie hierop heeft het RMC van de regio Eindhoven en Helmond, vanuit extra gelden, de nog niet BOA bevoegde leerplichtambtenaren de mogelijkheid geboden om alsnog deze bevoegdheid te behalen. Een 17-tal leerplichtambtenaren hebben vervolgens een 10 daagse cursus gevolgd en hebben allen hun diploma behaald. Zo ook de leerplichtambtenaar van de gemeente Oirschot.

4.3 Actie overgang VMBO-MBO

Elk jaar zijn de leerlingen, die de overgang van het VMBO naar het MBO maken op het einde van het schooljaar, bij leerplicht extra in beeld. Zorgvuldig kijken we per leerling of hij/zij zich ingeschreven heeft bij een vervolg opleiding en daar ook is aangenomen. Leerlingen kunnen namelijk gemakkelijk uit beeld raken bij deze overstap. Gebeurt dit, dan moet de leerplichtambtenaar i.s.w.m. de school actie ondernemen.

VMBO leerlingen voldoen namelijk nog niet aan de kwalificatieplicht.

Vanuit het rijksbeleid wordt van school en van leerplicht de inzet verlangd om elke jongere een startkwalificatie te laten behalen. Hiertoe hebben, evenals in voorgaande jaren, de leerplichtambtenaren de scholen voor voortgezet onderwijs ondersteund bij de overstap van de VMBO-leerlingen naar het MBO. Net als vorig jaar was ook dit jaar het monitoren gekoppeld aan Maatregel 3 van het zogenaamde VSV-convenant. Deze Maatregel houdt in dat de overgang VMBO-MBO voor geheel Zuidoost Brabant wordt gevolgd door één centrale monitor, gevoed door gegevens van scholen, leerplicht en andere betrokkenen. De afdeling Leerlingenzorg van de gemeente Eindhoven werkt deze monitor uit.

De decanen van de VMBO-scholen spelen bij deze actie een grote rol. Naast het voorbereiden van de leerling op de vervolgschool, inventariseren zij ook de gegevens van alle leerlingen die zich hebben ingeschreven en zijn aangenomen. Voor een deel van deze leerlingen is vooraf vast te stellen dat de overgang niet gemakkelijk zal verlopen. Dit zijn bijvoorbeeld leerlingen die zich bij het verlaten van het VMBO nog niet bij een vervolgopleiding hebben ingeschreven of waarvan onduidelijk is of zij zich ingeschreven hebben. Tijdige uitwisseling van gegevens van deze risicoleerlingen met de monitor overgang VMBO - MBO én de leerplichtambtenaar is noodzakelijk en cruciaal. Op deze wijze kunnen we de jongeren alsnog begeleiden naar een vervolgopleiding zodat zij uiteindelijk een startkwalificatie kunnen behalen.

Daarnaast moeten MBO-scholen in de periode april tot en met oktober overzichten aanleveren waarop de aanmeldingen, de plaatsingen en de daadwerkelijke inschrijvingen vermeld staan. Zo proberen we een maximale doorstroom van alle VMBO - leerlingen naar het vervolgonderwijs te realiseren.

Het ministerie van OC & W ondersteunt deze actie en stuurt op het einde van het schooljaar aan alle geslaagde VMBO-ers een felicitatiekaartje ondertekend door Minister Marja Van Bijsterveldt. Zij feliciteert hen niet alleen met het behaalde diploma, maar roept hen tevens op om verder te leren. Ze noemt de voordelen van een startkwalificatie en geeft aan dat de afdeling Leerplicht van de gemeente hen verder kan helpen als ze nog niet staan ingeschreven voor een vervolgopleiding.

In de toekomst wordt de monitoring VMBO-MBO in het systeem door de centrale leerlingenregistratie opgenomen. Tevens wordt de mogelijkheid bekeken of de scholen zelf de gegevens bij de monitor VMBO-MBO kunnen invoeren / raadplegen.

Alle geslaagde Oirschotse leerlingen van het Kempenhorst College en het Heerbeek College (op VMBO niveau) hebben inmiddels een vervolgopleiding.

4.4 Kwaliteitsverbetering uitvoering van de Leerplichtwet

De functie van leerplichtambtenaar maakte in de afgelopen jaren een vergaande ontwikkeling door. Het is tegenwoordig een functie die met regelmaat bijgeschoold moet worden en dit niet alleen in het kader van de Leerplichtwet maar ook op terreinen van bijv. werkmethodeken, afstemming van de uniforme aanpak van de uitvoering van de Leerplichtwet, onderhandelingsmethodeken en agressietrainingen. Via de notitie "Versterking van de uitvoering van de Leerplichtwet in de regio Eindhoven/ De Kempen" zijn hiervoor middelen gereserveerd. Het afgelopen schooljaar volgde de leerplichtambtenaar de volgende cursussen:

- cursus bezwaarschriften in de leerplicht
- actualiteitencursus over de wet WIJ, kwalificatieplicht, Wajong
- actualiteitencursus leerplichtzaken
- BOA opleiding

4.5 Dag van de Leerplicht

Voor de eerste maal organiseerden we op 17 maart de Dag van de Leerplicht. Met derdejaars leerlingen van het Kemphorst College maakten de wethouder en de leerplichtambtenaar een debat mee over het nut en de noodzaak van het leren. De discussie vond plaats aan de hand van een aantal stellingen zoals 'zonder diploma kan ik toch ook genoeg geld verdienen' en 'als ik goede punten haal mag ik best een keer skippen!'. Aan het einde van het debat konden we met zijn allen stellen dat naar school gaan zeker zin heeft, ook al is en blijft het volgens sommige leerlingen 'enorm saai'!

Omschrijving van een aantal gebruikte begrippen

Leerplichtwet 1969

De leerplichtwet 1969, welke in 1994 ingrijpend is gewijzigd, vormt de basis van het leerplichtbeleid. In deze wet is bepaald, dat alle leerplichtige kinderen in Nederland een erkende school moeten bezoeken. De wet bepaalt tevens, dat het college van burgemeester en wethouders hiervoor een toezichthouder aanstelt: de leerplichtambtenaar.

Een wetsvoorstel tot wijziging van de leerplichtwet waardoor de leeftijd waarop kinderen leerplichtig zijn, verlaagd wordt van vijf naar vier jaar is nog steeds in behandeling. Met de leerplichtverlaging wordt een kwetsbare groep kinderen bereikt, die nu nog niet op vierjarige leeftijd naar school gaat. Om overbelasting van jonge kinderen te voorkomen, kunnen zowel vier- als vijfjarigen enkel uren per week vrijstelling krijgen van de leerplicht. Dit gebeurt in overleg tussen de ouders en de school.

Leerplicht

Leerlingen in de leeftijd van vijf tot en met zeventien jaar zijn verplicht de school te bezoeken. De volledige leerplicht vangt aan op de eerste dag volgend op de maand, waarin het kind 5 jaar is geworden en eindigt op de laatste dag van het schooljaar waarin de leerplichtige 16 jaar is geworden. Leerlingen die in een schooljaar 17 jaar worden, zijn dat schooljaar partieel leerplichtig. Dit laatste houdt in, dat de leerling minimaal nog één of twee dagen per week naar school moet.

Leerplichtambtenaar

Overeenkomstig de bepalingen van de leerplichtwet heeft het college een leerplichtambtenaar aangesteld om toezicht te houden op de naleving van deze wet.

Er bestaat een mogelijkheid de leerplichtambtenaar een opleiding tot "buitengewoon opsporingsambtenaar" te laten volgen. Dit houdt in, dat deze functionaris 'eigen' bevoegdheden heeft en een aparte directe relatie met de officier van justitie. Er mag dan proces verbaal uitgeschreven worden, op basis waarvan de officier van justitie over kan gaan tot vervolging. Dit instrument wordt alleen als uiterste redmiddel gebruikt.

De positie van de leerplichtambtenaar is tegenwoordig veel meer te vergelijken met een maatschappelijk werker; luisterend en bemiddelend, waarbij het onderwijsbelang van de jongere wordt vooropgesteld.

Voortijdig schoolverlater (VSV-er)

Een voortijdig schoolverlater (uitgaande van de officiële definitie) is iemand die voor het bereiken van de leeftijd van 23 jaar:

- het onderwijs aan de onderwijsinstelling waarbij hij is ingeschreven, gedurende een aaneengesloten periode van ten minste een maand niet meer volgt;
- niet meer bij een onderwijsinstelling staat ingeschreven en niet in het bezit is van ten minste een diploma HAVO, VWO of niveau 2 van het beroepsonderwijs. Dit wordt een startkwalificatie genoemd.

Relatief schoolverzuim

De leerplichtige leerling verzuimt, al dan niet met medeweten van de ouder(s)/verzorger(s), incidenteel of geregeld de school, zonder dat hiervoor toestemming is verleend.

Meestal is er wel een reden voor dit verzuim. Bij het overgrote deel van de verzuimers blijken problemen van bijvoorbeeld sociaal-emotionele aard hieraan ten grondslag te liggen. We spreken daarom ook wel van signaalverzuim.

Absoluut verzuim

Met deze term wordt bedoeld op het niet nakomen van de verplichting tot het inschrijven van een jongere aan een school of instelling.

De verplichting tot inschrijving berust bij de ouder(s)/verzorger(s). Zij zijn aan te spreken op dit verzuim. De leerplichtadministratie speelt bij de controle op dit verzuim een belangrijke rol, omdat hieruit blijkt welke jongeren niet op school staan ingeschreven. Het is dus van belang dat scholen maandelijks hun mutaties en de kennisgeving van in- en uitschrijvingen doorgeven.

Luxe verzuim

Hieronder wordt verstaan: ouders die hun kinderen mee op vakantie nemen zonder toestemming van de schoolleiding. Veel ouders menen dat een mededeling (schriftelijk of mondeling) voldoende is. Dit is echter niet het geval. Verlof voor tien dagen of minder wordt al dan niet verleend door de directeur van de school. Verlof voor meer dan tien dagen mag niet door de directeur worden gegeven. Dit besluit wordt genomen

door de leerplichtambtenaar. Deze moet in zulke gevallen de directeur van de school horen. Vakantie buiten de schoolvakanties is binnen de Leerplichtwet slecht in zeer bijzondere omstandigheden mogelijk.

Volledig leerplichtig

zijn leerlingen die 5 dagen per week volledig dagonderwijs volgen.

De volledige leerplicht vangt aan: op de eerste schooldag van de maand volgend op die waarin het kind 5 jaar wordt.

De volledige leerplicht eindigt aan het eind van het schooljaar waarin de leerling 16 jaar wordt.

De volledige leerplicht eindigt ook na 12 volledige schooljaren, waarbij overgeslagen schooljaren meetellen.

De basisschool telt voor tenminste 8 schooljaren en kan soms meer dan 8 volledige schooljaren tellen.

Artikel 3a van de LPW: Vervangende leerplicht

Geldt voor leerlingen vanaf 14 jaar. De ouder(s)/verzorger(s) dienen het verzoek in bij de leerplichtambtenaar met plan van aanpak, opgesteld door de school waar jongere staat ingeschreven. De leerplichtambtenaar moet betrokkenen horen (school, jongere en ouders) en binnen 4 weken beslissen op de aanvraag.

Artikel 5 onder a van de LPW: is een vrijstellingsartikel

Ouder(s)/verzorger(s) kunnen een beroep doen op vrijstelling van inschrijvingsplicht wegens lichamelijke of psychische gronden. Dit verzoek wordt beoordeeld door een door de leerplichtambtenaar te benoemen onafhankelijke arts (LPA maakt in deze gebruik van de GGD)

Betreffend beroep is een kennisgeving, géén aanvraag.

Artikel 5 onder c van de LPW: is een vrijstellingsartikel

Ouder(s)/verzorger(s) kunnen een beroep doen op vrijstelling van inschrijvingsplicht als de jongere als leerling van een inrichting van onderwijs buiten Nederland is ingeschreven en deze inrichtingen geregeld bezoekt.

Artikel 11 onder g van de LPW

Als de jongere door een andere gewichtige omstandigheden verhinderd is de school onderscheidenlijk de instelling te bezoeken.

Artikel 15 van de LPW

Dit artikel is ook een vrijstellingsartikel en wel vanwege het volgen van ander onderwijs.

Dit geldt alleen voor partieel leerplichtige leerlingen. De jongere dient op een andere manier voldoende onderwijs te genieten, bijvoorbeeld door een interne opleiding van een bedrijf.

Het beroep op artikel 15 van de LPW wordt gedaan door de ouder(s)/verzorger(s)

Startkwalificatie

Dit is een, overigens niet tastbaar, bewijs dat je voldoende onderwijs hebt gevolgd.

Wanneer heb je dit?

Als je je HAVO of VWO diploma hebt behaald of als je een beroepsopleiding aan het ROC op niveau 2 hebt afgerond. Een jongere die een VMBO diploma haalt heeft hiermee dus nog geen startkwalificatie.

VSV-er: Voortijdig School Verlater

Startkwalificatie: diploma op minimaal HAVO, VWO of MBO-2-niveau

RMC: Regionaal Meld- en Coördinatiepunt voortijdig schoolverlaters

VO: Voortgezet Onderwijs

HAVO: Hoger Algemeen Vormend Onderwijs

VWO: Voortgezet Wetenschappelijk Onderwijs

VMBO: Voorbereidend Middelbaar Beroeps Onderwijs

IB-groep: Informatie Beheer groep

DUO: Dienst Uitvoering Onderwijs

MBO: Middelbaar Beroeps Onderwijs

ZMOK: Zeer Moeilijk Opvoedbare Kinderen

GGD: Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst

GGZE: Geestelijke Gezondheidszorg Eindhoven en de Kempen

VSO: Voortgezet Speciaal Onderwijs

ROC: Regionaal Opleidings Centrum

CWI: Centrum voor Werk en Inkomen

ZIT: Zorg Interventie Team

SVB: Sociale Verzekerings Bank

AKW: Algemene Kinderbijslag Wet

BOA: Buitengewoon Opsporings Ambtenaar

CJG: Centrum voor Jeugd en Gezin

JCO: Jeugd Casus Overleg